

ХРАМ

Лист литургијске заједнице
при Храму Светог Саве у Краљеву

Јануар 2025. године
Број 108

Издаје са благословом Његовог Високопреосвештенства
Митрополита жичког Г. др Јустина

О ХРИСТОВОЈ ЛЕПОТИ

У наше време много се говори о смислу живота. Написано је небројено много књига на ову тему, одржано много предавања, многи психолози и психотерапеути указују на важност одговора на питање Зашто, да би се знало Како?

Владета Јеротић је својевремено приметио да у Светом Писму овој теми није посвећен ниједан ред, а о поглављу и да не говоримо. Када слушамо савремене теологе који се хватају у коштац са питањем смисла, као једним од највећих изазова данашњице, остајемо изненађени да нам Свето Писмо није дало више смерница. Одговор на ову недоумицу лежи у светописамској логици која је смисао једино видела у Господу Исусу Христу. Грчки израз Логос, који се код нас преводи као Реч, а још исправније као Смисао, светописамско Откривење приписује једино Христу. Други смисао којим би се осмислило постојање човека и света не постоји. Љубљени ученик Господњи, који је богословље учио наслоњен на груди Учитеља, Свети Јован Богослов, започиње казивање о благовести спасења речима: „У почетку бјеше Логос, и Логос беше у Бога, и Логос беше Бог“ (Јн 1,1), па додаје: „И Логос постаде тело и настани се међу нама, и видесмо славу Његову, славу као Јединороднога од Оца, пун благодати и истине“ (Јн 1, 14).

На темељу ове истине богословствовали су и Свети Оци. Свети Иринеј Лионски и Свети Атанасије Велики посебно су инсистирали на важности догмата о Оваплоћењу-Очовечењу Предвечног Сина Божијег. Улог је био спасење човека, које је у хришћанском богословљу незамисливо без Богочовека. Свети Максим Исповедник је заокружио учење својих богонадахнутих претходника, говорећи да је циљ стварања света и човека могуће разумети једино кроз жељу Свете Тројице да се кроз Бога Сина све узведе у јединство са Богом. Тајна возглављења свега, према речима Светог апостола Павла, одвија се на следећи начин: „да се све састави у Христу што је на небесима и на земљи“ (Еф 1, 10).

О Христовој неупоредивој доброту и лепоти, у изворном духу античке и хришћанске философије поимане заједно као калокагатија, која представља пуноћу људског постојања, певао је Псалмопојац Давид: „Красан си лепотом већма од синова људских, благодат тече из уста Твојих; тога ради благословиће Те Бог до века“ (Пс 44, 3). Како примећује прота Милош Весин, убедљиво о њој казује и православна химнографија кроз једну богослужбену песму у којој Пречиста Богомајка овако тужи над Сином и Богом својим: „Шта си учинио...О, Ти...који си леп добротом изнад свих синова људских?“ Пети јеванђелист, како су га неки мислиоци звали, Фјодор Михаилович Достојевски пише у једном писму из 1854: „Ја верујем да нема ничег дивнијег, дубљег, симпатичнијег, разумнијег, људскијег и савршенијег од Христа. Са суревњивом љубављу ја говорим себи, да не само нема њему слична, него и да не може бити. Штавише, ја изјављујем: када би ми неко могао доказати да је Христос ван истине, и када би истина збиља искључивала Христа, ја бих претпоставио да останем са Христом, а не са истином. Без Христа све одједном постаје одвратно и грешно.“ А српски Златоусти и највећи песник међу српским Владикама после Његоша, Свети Николај Жички и Свеправославни богословствује: „Ко си ти? питају деца света Сина... А Син твој, најлепши међу синовима људским, са чистим очима вола, и мирноћом јагњета, и снагом лава, и замахом орла, и лицем анђела, одговара: Ја сам Истина. Дошао сам од истине, доносим вам дар од Истине, и враћам се Истини“ (Молитве на језеру).

Хришћанска антропологија своју естетику види управо у вајању лика Божијег у човеку. Као да нам је дат задатак да неку стару драгоцену слику

рестаурирамо, јер су је талози времена и прљавштина помутили и учинили да се првобитни лик на њој не препознаје. Тако од пада Адама и Еве, па кроз сваки грех појединачног човека, та слика бива вековима све мутнија и мутнија. Како због генетике, тако и до поремећене душевности. Неопходан је покајни пут ка исијавању Христовог лика у нама. Када бисмо у подруму своје старе породичне куће пронашли вековима стару славску икону, до непознатљивости упрљану и оштећену, али ипак довољно да наслутимо лик свог светитеља заштитника, потрудили бисмо се да је однесемо вештом мајстору да је очисти. Када се тај посао уради, поставили бисмо је на најлепши зид у дому, па својим пријатељима са поносом о њој приповедали као највећем породичном благу. Тако је боголикоост, која је уткана у наше цело биће, присутна у сваком човеку, а задатак да се у њој васпостави Лик Христов је пречи од сваког другог посла. Пост, молитва, исповест, чињење добрих дела, учешће у светотајинском животу Цркве као лађе нашег спасења и мирног пристаништа, начин су и пут да се крене ка охристовљењу. А тај пут је бескрајан, и у томе је сва лепота - кретати се ка савршенству Оца Небескога, усиновљени кроз Сина и облагодатањени Духом Светим.

Данас се разним интервенцијама естетске хирургије и козметичким препаратима тежи очувати и створити лепота на људским лицима која природним путем старе најављујући болести и смрт. Бежећи од одговора на питање смрти, а самим тим и свог живота, људи све чешће прибегавају лажима којима обмањује и себе и друге. На друштвеним мрежама се праве лажни профили, са жељеним изгледом лица и тела. Вештачка интелигенција обећава нове могућности виртуелних варки, као и реалних медицинских подухвата. Још је Свети Јустин Мученик и Философ у Другој Апологији подсећао на Ксенофонову приповест о сусрету Херакла са врлином и пороком у ликовима две жене. Порочна жена је била у раскошном и китњастом саблажњавајућем руху, па је слична блага обећавала и Хераклу. Врлинска жена је била одевена смерно и једноставно, па је и њему обећавала да ће уместо краткотрајне и пропадљиве лепоте, задобити вечне и лепе украсе. Тако је и данас, порок најчешће тежи да се заодене у раскош и сјај како би сакрио свој прави лик креирајући неку лепоту по мери тренутне моде. Истовремено, на козметику и одевање троше се велики новчани износи, који би се могли употребити на милостињу према потребитима. О томе је писао још Тертулијан критикујући чак и честољубиве жене богатих мужева.

Ипак, спокој и мир лица светитељских који су се уподобили Христу и зраче из дубине свога бића, нико не може одглумити. Иако њихова лица и тела често нису према идеалима и пропорцијама модних кућа, она остављају утисак трајне лепоте. Они одсликавају човека онаквим какав ће бити у Царству Небеском. Њихов осмех се све ређе виђа и међу децом, која, нажалост, одрастају прерано погужена у свет одраслих који им много обећава, а највише и најдрагоценије узима – радост и спонтаност чисте савести. А Христос нас је позвао да по доброты наликујемо на децу, јер је таквих Царство Небеско (Мт 18, 3).

У ишчекивању Божића, поделићемо са Вама мисли професора Јоаниса Фундулиса из књиге Словесно богослужење, које нам појашњавају догађај у коме ћемо ускоро учествовати: „Црква ће пред очи наше душе поново извести догађај рођења Господњег и позваће нас да се заједно са пастирима и мудрацима поклонимо рођеноме Цару и да са војскама небеских анђела појемо очовечење Бога мира и љубави. У нашим храмовима ће се поново чути анђеоска химна рођења: Слава на висини Богу, и на земљи мир, међу људима добра воља. У витлејемском новорођенчету ћемо видети рођеног нашег Спаситеља, оваплоћеног Бога. У овом детету ћемо се сусрести са избављењем које је Господ послао народу Своме, јер се у његовом дечјем телу не крије само Бог, него и испуњење нашег спасења и обожење наше пропадљиве природе, ново стварање, човек који постаје Бог, сама тајна спасења и избављења свих нас.“

Протојереј Александар Р. Јевтић

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА

Радним даном: Јутарње - 07:30

Вечерње - 18:00 (петком у наставку Акатист Богородици)

Суботом: Света Литургија - 08:00

Вечерње - 18:00

Недељом: Јутарње - 08:00

Света Литургија – 09:00 (и празником са црвеним словом)

hramsvetogsavekraljevo

036 314 033